

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

زمان: ۱۰ صبح ۱۵ دقیقه ۹۰ دقیقه

شماره نام و نام خانوادگی	نوع مدرسه	نوع مدرسه
شماره نام و نام خانوادگی	نوع مدرسه	نوع مدرسه

نیم سال اول ۹۸-۹۷

پایه سوم ۵ ساله

پایه پنجم ۷ ساله

مهر مدرسه

کد مدرسه: ۲۹۷۱/۱۴

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۲۹

منطقه: ۲

کتاب: دروس فی علم المنطق

توضیحات: از ابتدای تصدیقات تا ابتدای صناعات خمس (ص ۲۳۰-۹۳) به استثنای نقض تام و نقض موضوع (ص ۱۶۰-۱۵۵)، براهین اشکال اربعه (ص ۱۸۲-۱۷۹) و (ص ۱۸۸-۱۸۴) و (ص ۱۹۲-۱۹۰)، از ابتدای مبحث اقترانی شرطی تا ابتدای قیاس استثنائی (ص ۲۰۸-۱۹۲)، اقسام قضیه حملیه ۳ (ص ۱۱۲-۹۰)، براهین عکس نقیض موافق و مخالف و از تنبیه تا آخر باب رابع (ص ۱۲۷-۱۲۲).

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام مدرسه: کد ملی: شهرستان: استان:

قابل توجه مصحح گرامی: با توجه به خارج از محدوده بودن سؤالات ۲ و ۶ این دو سؤال حذف و بارم آن‌ها در سؤالات دیگر پخش شده است.

۱- کیف و کم قضایای «لیس کل انسان بغیر کافر» و «اکثر المذاهب غیر حق» به ترتیب کدام است؟ ص ۱۰۳

- الف. موجه کلیه - موجه جزئیه ☐
- ب. سالبه جزئیه - موجه جزئیه ☒
- ج. سالبه کلیه - موجه کلیه ☐
- د. سالبه جزئیه - سالبه کلیه ☐

۲- نقیض جهت «ضرورت» و «دوام» به ترتیب کدام است؟ ص ۱۳۴

- الف. ممکنه خاصه - لا دوام ☐
- ب. ممکنه عامه - مطلقه عامه ☒
- ج. حینیه ممکنه - فعلیه مطلقه ☐
- د. عرفیه عامه - مشروطه عامه ☐

۳- عکس نقیض مخالف قضیه «لیس بعض حیوان انساناً» چیست؟ ص ۱۴۲ و ۱۴۶

- الف. سالبه جزئیه عکس ندارد. ☐
- ب. بعض غیر الانسان غیر حیوان ☐
- ج. لیس بعض الانسان غیر حیوان ☐
- د. بعض غیر الانسان حیوان ☒

۴- در مثال «ع ب ح - ع ح م» و مثال «لا ب ح - لا ح م» در مبحث قیاس اقترانی حملی کدام یک صحیح و منتج خواهند بود؟ ص ۱۷۰

- الف. مثال اول ☐
- ب. مثال دوم ☐
- ج. هیچ کدام ☒
- د. هر دو ☐

۵- دو قسم قضیه حملیه موجود در عبارت «اما ان يكون الحكم في القضية على نفس الموضوع الكلي بما هو كلي مع غض النظر عن افراده ... و اما ان يكون الحكم فيها على الكل بملاحظه افراده الا انه لم يبين فيه كمية الافراد» را نام برده و برای آن مثال بنویسید و بگویید آیا این قضایا در علوم معتبرند؟ چرا؟ ص ۱۰۱ و ۱۰۲ - ۲ نمره

جواب: قضیه طبیعی و قضیه مهمله: بخش اول عبارت مربوط به تعریف قضیه طبیعی می‌باشد مثل «الانسان نوع» که حکم روی طبیعت انسان رفته است. (۰/۵ نمره)

بخش دوم عبارت مربوط به تعریف قضیه مهمله است مثل «الانسان فی خسر» که حکم روی مصادیق رفته اما کمیت افراد موضوع بیان نشده است. (۰/۵ نمره)

قضایای طبیعی چون در حکم قضایای شخصیه‌اند در علوم اعتبار ندارند. (۰/۵ نمره) قضایای مهمله چون در حکم قضایای جزئی‌اند در علوم اعتبار ندارند. (۰/۵ نمره)

۶- «ضرورت ازلیه» را با مثال تبیین کنید. ص ۱۱۳ س ۱۱ - حذف

جواب: قضیه‌ای که در آن حکم شده به ضرورت ثبوت محمول برای موضوع بدون هیچ قید و شرطی حتی قید مادام ذات موضوع موجوداً، مانند الواجب موجود بالضرورت الأزلیه.

۷- عکس هر یک از قضایای زیر را بیان کنید. ص ۱۳۰ و ۱۳۹ و ۱۴۱ - ۲ نمره

- الف) عکس نقیض مخالف «کل ماشی حیوان»: جواب: لا شیء من اللاحیوان ماشی
- ب) عکس مستوی «بعض حیوان لیس بالفرس»: جواب: عکس مستوی ندارد.
- ج) عکس مستوی «لا شیء من حیوان بالشجر»: جواب: لا شیء من الشجر بحیوان
- د) عکس نقیض موافق «بعضی از نابینایان ناشنوا نیستند»: جواب: بعضی شنواها بینا نیستند

۸- با توجه به عبارت «قول مؤلف من قضایا متى سلّمت لزّم عنه لذاته قول آخر» پاسخ دهید. ص ۱۶۲ س ۱۳ - ۲ نمره

۲

الف) این عبارت تعریف چیست؟ جواب: تعریف قیاس.

ب) بواسطه قید «من قضایا» چه چیزی از تعریف خارج می‌شود؟ جواب: استدلال مباشر

ج) بواسطه قید «لزّم عنه» چه چیزی از تعریف خارج می‌گردد؟ جواب: استقراء و تمثیل

د) اضافه کردن قید «لذاته» برای چیست؟ جواب: برای خارج کردن قیاس مساواة از تعریف

۹- چهار قاعده از قواعد عمومی قیاس اقتراعی را نام ببرید و بگویید در مثال «نان از گندم است، گندم از زمین می‌روید پس نان از زمین

۲

می‌روید» کدام قاعده رعایت نشده است؟ ص ۱۷۰ - ۲ نمره

جواب: ۱. تکرار حد وسط ۲. ایجاب احدی المقدمتين ۳. کلیة احدی المقدمتين ۴. تبعیت نتیجه از اخص مقدمتين ۵. صغری سالبه و کبری جزئیة نباشد. (هر کدام

۰/۲۵ نمره)

در مثال فوق حد وسط تکرار نشده است چون محمول در صغری «از گندم» است ولی موضوع در کبری «گندم» است پس حد وسط تکرار نشده است. (۱ نمره)

۳

۱۰- نتیجه قیاس‌های زیر را نوشته، در صورت عقیم بودن علت را بنویسید. ص ۱۷۲ تا ۱۸۸ - ۳ نمره

الف) برخی دانشجویان کارمند هستند - هیچ کارمندی بیکار نیست: جواب: برخی دانشجویان بیکار نیستند.

ب) برخی کاتب‌ها عالم نیستند - هر عالمی باسواد است: جواب: عقیم - زیرا شرط ایجاب صغری از شرایط شکل اول رعایت نشده است.

ج) بعضی انسان‌ها زن نیستند - هر مادری زن است: جواب: بعضی انسان‌ها مادر نیستند.

د) هر تخم‌گذاری حیوان است - برخی پرنده‌ها تخم‌گذار نیستند: جواب: عقیم - زیرا یکی از مقدمات سالبه جزئیة است.

(هر کدام ۰/۲۵ نمره)

۱۱- قیاس خلف و مساوات را تعریف کرده و بگویید از کدام یک از اقسام قیاس مرکب هستند؟ ص ۲۲۰ و ۲۲۱ - ۲/۵ نمره

۲/۵

جواب: قیاس خلف: قیاس مرکبی که مطلوب را با استفاده از ابطال نقیض آن ثابت می‌کند. (۱ نمره)

قیاس مساوات: قیاسی که در آن از یک مقدمه خارجی محذوف استفاده می‌شود. مثل: «مساوی المساوی مساوی» و یا «جزء الجزء جزء» (۱ نمره)

قیاس خلف و مساوات از اقسام قیاس مرکب مفصول هستند. (۰/۵ نمره)